

AMERIŠKA DOMOVINA

ISSUED MONDAY WEDNESDAY FRIDAY

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 22.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY FEBRUARY 23rd, 1925.

LETO XXVII.—VOL. XXVII

Žganje iščejo.

VISOKI PREJSKOVALNI U-RADNIKI DOSPELI V CLEVELAND.

Vlada Zjednjenih Držav je te dni pritisnila na Cleveland, kjer išče velike bootleggerje, ki so baje zadnje čase vzeli s ponarejenimi permiti tisoče galon žganja iz vladnih skladis. V ta namen je zvezina vlada poslala v Cleveland več svojih najbolj izvežbanih eksperfov in visokih uradnikov. V Cleveland je dospela Mrs. Mabel Walker Willebrandt, pomožna generalna pravnica Zjed. Držav, ki ima posebno vodstvo probičijskih služev. Nadalje je bil poslan sem W. W. Grimes, pomožni načelnik preiskovalnega oddelka justičnega departmента vlade, in Oliver Pagan, izvanredni generalni pravniki Zjed. Držav. Vsi trije so se okoli desete ure dopoldne podali v urad zvezinega pravnika v Clevelandu, s katerim so se posvetovali brez vsakega odmora do 6. ure zvečer. Po konferenci so pa zvezini agenti s celim šopom varavov odpotivali proti Cantonu in Youngstownu. Podrobnosti te obširne vladne preiskave so še neznane, le toliko se ve, da se je iz raznih vladnih skladis Žganja zadnje čase vzelo tisoče galon žganja s ponarejenimi permiti. Znano je tudi, da se nahaja v Clevelandu in okolici nekaj tihotapev z žganjem in pivom iz Canade, in da so ti ljudje nadeli zadnje čase stotisoče dolarjev, ko so utihotapljeni žganje iz Canade prodajali po državi Ohio.

Serif Fred Kohler je pretečeni petek imenoval Mr. Frank Sternisha, sina znane Sternishove rodbine iz Collinwooda, pomožnim serifom Cuyahoga County. Mr. Sternisha nastopi svoj urad v sredo, 25. februar. Tako pride Slovenski tudi v ta važni urad državne uprave. Mr. Kohler, okrajni serif, je izrecno hotel imeti Slovensca ter je s tem ponovno dokazal, da mu je naš narod priljubljen.

Unijski ometači (plasterers) so sklenili novo pogodbo s svojimi bosi, veljavno od 1. marca, 1925, do 1. marca, 1926. Unijski ometači bodo po novi pogodbi delali 8 ur na dan, soboto popoldne prosto, in dobijo \$12.50 plače na dan. Prihodnje leto pa dobijo \$13.50 na dan. Ni slaba služba to.

Cleveland je zadnje čase postal zoper pravo roparsko gnezdo. Ni lepo sicer pisati v tem tonu od domačega mesta, toda kaj hočete, če imate en sam večer v mestu 18 večjih roparskih napadov. Tisoče dolarjev so lopovi odnesli. Tekom pol ure so bile napadene tri trgovine, ena za drugo na zapadni strani mesta. Direktor javne varnosti je raditega dal policiji povelje, da strelja na lopove, kjer koli jih zasači. Policijski skadroni švigačajo po mestu. Tekom dveh dni so prijeli 9 nevarnih roparjev.

* Nadšef Messmer iz Milwaukee, Wis. je nevarno obolel.

"LIRIČNI SPEVI" — IVAN ZORMAN.

Pravkar smo dobili v zalogu najnovejše pesniško delo Ivan Zormana — tretji zvezek njegovih poezij, katere mu je dal pesnik naslov: "Lirični spevi". Prvi kot drugi zvezek sta se odlikovala z mnogimi pesnicami, ki so celo v stari domovini tako ugajale, da jih je bilo več njih uglasbenih. Tretji zvezek pa presega obo prva zvezka po vsebinu priobčenih pesmi. Zdi se nam kot bi bili "Lirični spevi" krona pesniškega delovanja Mr. Ivan Zormana. Za moto svojemu tretjemu pesniškemu delu si je pesnik izbral sledeče: "Tam daleč ti si, domovina, doseže te le luč spomina; ta luč ti verno v čast gori, lepoto lije v moje dni." Iz tega moremo videti, da Zorman še vedno žarko gori ljubezen do svoje ljubljene slovenske domovine, katere lepoto je skušal operati v mnogi prekrasni pesmi, katere dobimo v tem tretjem delu njegove poezije. Tretji zvezek ima štiri dele. V prvem opeva pesnik domovino, spomine nekdajnih dni. Ta del se zaključuje z "Utrinki", ki v pesniško vzenesih besedah zadene marsikatero resnično življensko izkušnjo. Kako lepo zadene pesnik, ko pravi: Po bogastvu hrepenimo, za udobnost se borimo, a na časti več bi pridobili, če bi nevočljivost odpodili.

V drugem delu dobimo vse polno ljubkih naravnih prizrov, spremno opevanih. Tretji del nam prinaša nekaj ljubkih, ljubezenskih pesmi, katerih krona je: "Dekliške melodije". V četrtem delu pa je nekaj izvanredno posrečenih, dovršenih priložnostnih pesmi, izmed katerih bo "Sveti Martin" menda najbolj ugajala, ker živo zadene v življenje ameriške Slovence ob času prohibicije. Pravi pesnik: "Strogi so pri nas ukazi — delati le mošt se sme. Mošt pa ni preveč znacajan, kmalu pride ob ime."

Ni naš namen pisati oceno, hoteli smo le zbuditi pozornost naših zavednih rojakov na ta najnovejši biser naše literature v Ameriki. Obširna ocena bo priobčena nekoliko pozneje izpod peresa strokovnjaka. Pripomnimo naj še, da je knjiga jako lično opremljena in bo kras vaše hiše. Cena je nižja kot prvega ali drugega zvezka. Dobi se pri nas za \$1.00, s pošto 10c. več. Povdarjam, da je bilo tiskano le omejeno število teh knjig, in oni, ki se zanimajo za naš napredok, so prošeni, da naročijo čimprej.

— Priljubljeno pevsko društvo "Soča" iz Collinwooda priredi na pustni torek, 24. februar, kako zanimivo domačo zabavo v Slovenskem Domu v Collinwoodu. Ker je ravno pustni torek, bo zabava seveda izvanredna in bolj živahnata kot navadno. Vabljeni so vse prijatelji in prijatelji pusta, ker veste, da bo potem treba delati 40 dni pokoro in post.

Danes so radi praznika rojstnega dneva George Washingtona, vse banke v mestu zaprte.

* Nadšef Messmer iz Milwaukee, Wis. je nevarno obolel.

Rudniška nesreča

V INDIANI JE NAŠLO SMRT NAD PETDESET RUDARJEV.

Sullivan, Ind., 20. februar. Blizu tega mesta, v premogovniku City Coal Co., je nastala danes najsilnejša razstrelba v zgodbini države Indiana. V premogovniku je eksplodiral plin, ki je zahteval silno mnogo delavskih žrtev v rudniku. Za časa eksplozije je bilo v rudniku kakih 120 premogarjev. Večina izmed njih jih je bilo ubitih v tretjem in četrtem oddelku. Mesto Sullivan se nahaja trideset milij od Terre Haute, v bližini meje države Illinois. Rešilno moštvo je odslo nemudoma na delo. Šestnajst trupel so dobili takoj na površje, dočim je bilo iskanje za ostalimi težavnejše. Trupla, ki so jih prinesli na površje, so bila deloma ožgana. Pred vhodom v rudnik se je zbral stotine sorodnikov onih v jami. Vsakdo je pričakoval, da bo njih dragi mogoče prišel še živ iz jame. Eksplozija je nastala na ta način, da je neki premogar zadel pri kopanju v star štaf, kjer so se zbirali strupeni v razstreljni plini. Ti plini so se vžgali od plameva premogarjeve svetilke, in hipomia je nastala razstrelba. Vsega skupaj je zaglavilo 51 nesrečnih premogarjev.

MESO SE PODRAŽI V JESENI.

New York, 21. februar. Sem je dospelo mnogo farmarjev in živinorejcev iz Texasa, Missouri in Illinoisa. Izjavili so se, da prihodnjega septembra se bo goveje meso v Zjednjenih Državah jako potražilo, pa tudi bolj težko ga bo dobiti kot danes. Steak in roast beef, ki je glavno meso povprečnega Amerikanca na mizi pri večerji ali konsili, bo postal tako drag, da ga ne bo mogoče več vsak dan kupovati. Pomanjkanje goveje mesa zna postati tako občutno, pravijo farmarji in živinorejci, da bo Amerika mogoče zgubila celo svoj sloves, kot glavna eksporterka mesa. Veliki živinorejci v Texasu trdijo, da je 95 procentov goveje živine v Texasu manj kot eno leto stare. Voli so po nekaterih krajih skoraj popolnoma zginili. Več zemlje se uporablja za poljedelstvo, dočim je bila prerabljena za živinorejco. Tekom vojne se je živinorejcem naročevalo, naj povečajo svoje črede. To so tudi storili, ko so si izposodili večje svote denarja. Radi pada denarne vrednosti pa so zgubili živinorejci mnogo blaga in vrednosti, tako da se ni več izplačevalo, in so mnogi opustili živinorejco. To je torej vrok, kakor pravijo farmarji in živinorejci, da bo v jeseni premalo govejega mesa na trgu.

— 100 kandidatov se je že priglasilo za jesenske councilmanske volitve v Clevelandu. — Danes se praznuje uradni rojstni dan prvega predsednika Zjed. Držav, George Washington-a.

Tretja stranka.

DELAVCI NE BODO VEČ PODPIRALI ROBERT M. LA FOLLETTA.

Chicago, 21. februar. Tu zbruje narodna konferenca onih elementov, ki so pri zadnjih predsedniških volitvah delovali in glasovali za senatorja La Follette kot za predsedniškega kandidata. Toda videti je, da La Follette nima več istih pristašev, kot jih je imel pri zadnjih predsedniških volitvah. Zlasti delavski krogovi se ne strinjajo več z La Follettom. Pri današnjem prvotnem zborovanju so zastopniki šestnajstih največjih delavskih organizacij, med njimi tudi zastopniki vseh železniških unij, ki so bile glavni podporniki La Follette, izjavili, da se nikakor ne strinjajo z ustanovitvijo trete politične stranke. Na konferenci je bil navzoč tudi sin senatorja La Follette, ki je nagovarjal delegat, naj ustanove tretjo politično stranko, toda nobenega odstrela so dobili v avtomobilu. Policia iz Millburga v Michiganu je takoj naznala policiji v obmejnih mestih med Michiganom in Indiana, da so paropari na putu proti Indiani. Pri New Carslisie je čakal maršal Anne Ackley, in ko je opazil sumljivi avtomobil, je stopil naprej, da jih zadriži. Njegov pomožnik Smith je stal nekaj korakov naprej z napeto puško. Ko je Ackley vprašal bandite, odkod in kam, so mu odgovorili s streli. Nato je začel streljati maršalov pomožnik, ki je ranil vseh pet.

KONGRES SI JE ZVIŠAL PLAČO.

Washington, 20. februar. Kongres si je povišal plačo. Pravkar je poslanska zbornica z veliko potrdila predlog senatske zbornice, da se zviša poslancem in senatorjem plača od letnih \$7500 na \$10,000. Poleg tega se je tudi potrdil sklep, da se zviša plača podpredsedniku Zjednjenih Držav ter predsedniku poslanske zbornice od \$12,000 na \$15,000 na leto. To je prvo zvišanje kongresnih plač od leta 1907. To zvišanje bo veljalo ameriške davkopalcevalce \$1,363,500 na leto. Razume se, da predsednik Coolidge, ki je sicer tako varčen, ne bo vetriral tega zvišanja, ker je mnenja, da za enake stvari je odgovoren samo kongres. Zvišanje stopi v veljavno šele decembra meseca letos.

— Delničarji prve slovenske tovarne in livarne v Ameriki, The Euclid Foundry Co. so na svoji seji 15. februar, izvolili sledeče direktorje: J. Pograjc, J. Kotnik, J. Vidmar, J. Fabian, J. Prosil, J. Janchar, J. Princ, J. Zimerman, L. Erste, F. M. Jakšič, C. Janchar, L. Kushlan, F. J. Lausche, J. Prah, A. Janchar Jr.

— V sredo zvečer, ko je master Henry Zupan, sin urednika Glasila K. S. K. teloval v šoli, se je prijetila nesreča, da pri skakanju mu je nekdo spodmaknil opiralische, nakar je Henry priletel s tako silo na tla z eno roko naprej, da si je roko v členku prelomil. Odpeljali so ga v Glenville bolnico, in bo vzel dolj časa, predno se stvar začeli in zaraste.

* Nemci so plačali tekom meseca januarja zaveznikom 108,000,000 zlatih mark na dolg.

\$52.000 rop.

PET ROPARJEV PRIJETIH NA BEGU Z OGROMNIM ROPOM.

New Castle, Ind. 22. februar. Pet roparjev je napadlo včeraj Millburg banko v Millburg, Mich. Odnesli so ogromno svoto \$52,000, nakar so pobegnili proti Indiani, kjer pa so bili tri ure pozneje v tem mestu napadeni in prijeti. Ko so se lopovi pripeljali v New Carlisle, so bili ustavljeni od mestnega maršala, katerega so pa hladnokrvno ustrelili. Maršalov pomožnik pa, Oscar Smith je dvakrat ustrelil s težko puško proti avtomobilu banditov, in vseh pet je bilo ranjenih. Eden je kmalu omagal, dočim so drugi širje pobegnili. Nemudoma se je zbral stotine meščanov, ki so začeli roparje preganjati. Tri so dobili v nekem hlevu, enega pa pod kupom slame. Podali so se brez nadaljnje boja. Ves ukradeni denar so dobili v avtomobilu. Policia iz Millburga v Michiganu je takoj naznala policiji v obmejnih mestih med Michiganom in Indiana, da so paropari na putu proti Indiani. Pri New Carslisie je čakal maršal Anne Ackley, in ko je opazil sumljivi avtomobil, je stopil naprej, da jih zadriži. Njegov pomožnik Smith je stal nekaj korakov naprej z napeto puško. Ko je Ackley vprašal bandite, odkod in kam, so mu odgovorili s streli. Nato je začel streljati maršalov pomožnik, ki je ranil vseh pet.

BOOTLEGGERJI PRIJETI V KONGRESU.

Washington, 22. februar. Dolgo časa so prodajale žganja obiskovali kapitol, kjer zbruje kongres, in so raznimi kongresmanom in senatorjem nemoteno prodajali žganje. Bootlegarji so se pri tem posluževali lepih deklet, ki so obiskovala urade senatorjev in poslancev v kapitolu ter s sladkimi besedami ponujale dobro pijačo. Škandal je postal tako velik, da je moral konečno vladu posredovati. V soboto so zaprla tri mlaude dekleta in dva moška, ki so jih dobili pri prodaji žganja v kongresnem poslopju. Aretacija se je izvršila na pritožbo kongresmana Cooper iz države Ohio, ki je izjavil, da clokev v kongresu ne more stopiti nikamor par körakov, ne da bi naletel na bootlegarja ali bootlegarico. Med aretiranimi se nahaja tudi Eli George Wright, ki je bil že dolgo zaposlen v kongresu kot vratar. Seveda je takoj izgubil svojo službo. Tri ženske, ki so bile aretirane pri prodaji žganja kongresmanom, so se tako mlade v starosti od 21. do 23. let, in vse tri so tako lepe.

* Iz vladnega skladisca žganja v Troy, Ohio, se je tekom zadnjih treh let vzel 90,000 sodov žganja, ali 3,500,000 gallon. Vse to žganje je šlo iz skladisca večinoma nepostavnim potom. Kam je to žganje šlo, to preiskujejo sedaj visoke uradne glave v Clevelandu.

— Zadnji teden je bilo v Clevelandu ubitih 9 oseb od avtomobilov, eden od cestne železnice.

PRVI SLOVENSKI VICTOR REKORDI.

Več naših domačih umetnikov v Clevelandu je imelo že priliko peti ali proizvajati sicer svojo glasbeno umetnost na Columbia gramofonskih ploščah. Te dni pa so prišle v javnost prve Victor plošče, za katere so peli ali sodelovali naši poznani clevelandski slovenski umetniki. Imeli smo priliko slišati te rekordne predtekl tečenje, in priznati moramo, da ti rekordi prav nič ne zaostajajo za umetniškimi deli drugih narodov, ali pa Amerikancev samih, seveda, ako izvzamemo umetnike po poklicu. The Victor Talking Machine Co. je dala v javnost tri slovenske plošče. Na prvi plošči dobimo krasne, melodične pesmi "Strunam" in "Sirota". Te pesmice ste peli naši, kako nadarjeni pevki Mrs. Josephine Lausche-Welf in Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Clevelandu, Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami. Obe pevki krasno spremljajo na piana Dr. William J. Lausche. Plošča zaslubi, da pride v vsebov obiskovalcev izvajanje. Druga plošča je bila proizvajana v Miss Mary Udovich. Vse naše občinstvo jih pozna, v Newburghu in Collinwoodu, kajti vselej, kadar ste nastopili na odru, ste želi viharen aplavz. Tako boste tudi s temi ploščami.

"Ameriška Domovina"

(AMERICAN HOME)

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

NAROČINA

Za Ameriko	\$4.00	Za Cleveland po pošti	\$5.
Za Evropo	\$5.50	Posamezna številka	Sc.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na Ameriška Domovino
6117 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio. Tel. Randolph 628.

JAMES DEBEVEC, Publisher, LOUIS J. PIRC, Editor
Read by 25,000 Slovensans in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit—Foreign in language only.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the post office at
Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 22. Mon. Febr. 23. 1925.

Z revolverji v rokah.

Postava, ki prepoveduje državljanom nositi skrito orožje, je po mnjenju mnogih dobra postava, toda v resnici pa ni. Dobra je ta postava za desperatnega zločinca, ki se sploh ne briga za postavo. Vsak državljan, ki spolnjuje gorejšnjo postavo, je izročen na milost in nemilost lopovu na ulici ali v stanovanju. Lopov ima vselej revolver, pošten državljan ne sme nositi. Ako bi lopovi vedeli, da so državljanji oboroženi, tedaj bi gotovo zginali s sveta.

Zločinec, ki je pripravljen udreti v vaše stanovanje, napasti vas javno na ulici ali pa streljati na vas brez vsakega vprašanja, se preklicano maši zmeni za postavo, ki prepoveduje nositi orožje. Ako bi postavodajalcji mogli pregovoriti vse lopove, da ne kupujejo revolverjev, tedaj ne bi bilo potrebno delati postave, ki prepovedujejo poštenim ljudem obrambo. Omenjena postava je povzročila že smrt stotine in stotine poštenih državljanov. Toda nikdar pa ni še ta postava prepričila enemu samemu lopovu, da ne bi prisel do orožja. Ta postava ni prepričila še nobenega zločinskega umora. Danes je več ubijanja in moritve med nami, kot sploh kdaj v zgodovini, ako izvzamemo vojne. Živimo pač v času prohibicije.

Zadnji teden je imel zvezini tajnik dela (Secretary of Labor) več govorov na raznih banketih v New Yorku. Kot znano, je zvezini tajnik dela član predsedniškega kabineta, ali kot bi mu po domače rekli: delavski minister. Sedaj tajnik, Mr. Davis, je znan kot velik nasprotnik tujcev in priseljencev, in od njega ven originalno izvirajo vse ostre postave in šikane napram naseljencem in onim, ki niso še državljanji. Mr. Davis v svojih govorih na newyorških banketih ni povedal prav nič novega. Ponavljaj je svoje stare teorije o potrebi pooskrbiti naselniških postav, zagovarjal je staro idejo o potrebi registriranja tujezemcev. Toda vzel si je priliko, naš dragi Mr. Davis, da je pri tej prilikai napadel ameriško časopisje, pisano v drugem kot angleškem jeziku. Izjavil je, da ga to časopisje sovraži, samo zato, ker ima tako dobre namene in ljubezen napram naseljencem! ... Pri tem se spomnimo na znano rusko šalo, ki pravi, da če si ženo nabil zjutraj nikar ne pozabi naklestiti že svečer, ker sicer bo mislila, da je nimaš več rad!

In ravno tako ljubezen ima Mr. Davis tudi napram našim naseljencem.

Polkovnik Charles Forbes in John W. Thompson sta bila spoznana krivim na sodniji, da sta ukradla iz vojaške invalidne blagajne. Obsojena sta bila vsak na dve leti ječe in na plačilo \$10.000 kazni. Ta kazen je bolj stroga, kot bi jo dobil navaden vojak, če bi mlademu poročniku "fris" pokazal, ali če bi tam odnesel za pet centov krompirja.

Kam gre denar, ki ga plačujemo za davke! Na vse strani. Ako bi privatni trgovci vodili svoje posle kot jih vodi vlada, bi bil že zdavnaj vsak trgovec bankrot. V Chiagi so se pred kratkim registrirali za posebne volitve. Registriralo se je 36.000 volivcev. Ta registracija je veljala mestno vlogo \$225.000, ali \$6.00 od vsakega registriranega. Kakšne prisme smo včasih na svetu!

Bodoči zgodovinarji bodo pisali o današnji dobi prohibicije kot o dobi hinaystva.

Sedemletno dekletce je priznalo, da je umorilo s strupom dve sestri in eno teto. Mladi začnejo v tej deželi prohibicije.

Oglasil se je še in Ku Klux Klan, in to pot je govor na države Colorado, Norley. V svoji poslanici državnih postavodaj je izjavil: "Prohibicijska postava se mora tako spremeniti, da bo nemogoče dobivati vino za cerkvene svetle. Skušnje učijo, da se s tem vinom dela zloraba." Od pripljenih pristašev prohibicije ne moreno pričakovati kakje boljše ideje. Ako je opojna pijača strup, tedaj bi se moral na vsak način absolutno prepovedati. Toda učenjaki se ne strinjajo v tem, da je alkohol strup, razven, kadar ga nezmerno uživa. V istih okoliščinah je strup tudi voda, žito, sol, vsaka stvar. Zmernost, ne pa prohibicija, je edini odpomoček proti temu.

Letna konferenca zastopnikov društev in delničarjev S. N. Doma

DNE 10. DECEMBRA, 1924
V AVDITORIJU DOMA.

Moje poročilo gre k koncu, le še par stvari hočem omeniti in sicer Vas v prvi vrsti opozarjam in svarim, da uradniku kateremu poverite denar ne date premale plače, kajti pomanjkanje je že marsikomu bilo v škodo, posegel je

skodoval s tem sebi in podjetju. Le dobro plačan uradnik zamore vestno in pošteno poslovati, z denarjem, ker mu je denar kot navaden papir in nima zanj skušnjave, ker ni v potrebi. Ne rečem to radi sebe, ampak radi podjetja katero ste zavezani varovati.

H koncu Vam rečem še tole: Pazite se ljudi ki grozijo

kako je treba pri S. N. Domu počistiti in ki ob vsaki priliki

povdarijajo kako bi oni gospodarili ako bi prišli na krmilo.

Pazite se posebno onih ki sa

po zaupani mu blagajni in mi ne znajo svojega imetja.

dobičkanosno upravljati, oni tudi ne bodo znali upravljati Narodnega imetja. Ni dovolj, da se samo govori, treba tudi pokazati delo. Dosedaj ste lahko zadovoljni z vodstvom S. N. Domu in z mano vred ste lahko ponosni, da je S. N. Dom korporacija ki služi drugim za vzgled kajti pri tej korporaciji dosedaj še ni bilo nikakega grafta in je bilo vodstvo vseskozi uzorno. Še tri leta dobrega in vestnega gospodarstva in ne bo je sile ki bi zamogla upropastiti to Narodno podjetje in izginil bode strah, da bodo naš S. N. Dom kedaj lastovali židje.

S tem je moje poročilo končano, ter sem vedno pripravljen na vsako vprašanje dati odgovor in pojasnilo. Hvala za posluh!

Navzoči vsi pazno sledijo njegovim izvajanjem in ko se s poročilom zaključi mu živahnino aplavdirajo. Med tiskanim finančnim poročilom in tajnikovim originalom je nekaj razlik, oziroma je v tiskanem poročilu nekaj tiskovnih pogreškov in zato brat tajnik opozoril, naj vsak, ki je zapazil kako pomoto isto popravi, kajti poročilo je bilo precej na hitro dano v tisk.

Poročilo blagajnika izostane, ker John Centa še ni navzoč, ima namreč trgovino, kjer je zadržan.

Tajnik Medvešek vpraša, ako je kdo od društvenih zastopnikov, ki ob otvoritvi zborovanja ni bil navzoč, med tem časom prišel. Ni nobenega. V-dvorani pa se opazi brata direktorja Anton Anžlovarja, ki je med tem časom došel ter se ga pozove na oder.

Poročilo nadzornega odbora. Prvi poroča odborov predsednik John Levstik. Člani so bili vedno najdeni v najlepšem redu. Ob začetku leta je, kakor je tajnik sam poročal v svojem poročilu, delo vsled otvoritvenega dela zastajalo, toda kasneje je bilo vse pravilno završeno. — Vzeto na znanje. Nadzornik John Zupanc pove isto s priponbo, da pregledovanje računov ni lahko delo, ko je po cele večere treba gledati drobne številke. Nadzorniki Kolar, Mack, Vatro Grill in Avsec, so vsi vršili svoje delo, kot nadzorniki in direktorji. Vsi so enotni v tem, da je sedanje vodstvo Doma je prevzel vse delo z ozirom na spominško knjigo. In to delo je bilo veliko. Ako bi hotel vsak za svoje delo plačo, bi dom sploh ne mogel biti danes na stališču, kot je. In ponosni smo lahko na našo narodno stavbo, kakoršne nima nobena tujezenska skupina v celi Ameriki. In bondi, katere je izdala Otis & Co. so danes na trgu po \$103 kar je pač dokaz, da ima zaupanje v podjetje. Sugestije delničarjev so vedno dobre, toda ne pa klepetanje naokrog, ker to nič ne koristi pač pa le škodi. Ako bomo tudi v bodočem delovali, bo stavba lahko kmalu izplačana.

(Dalje prihodnjic.)

Sedanji upravni odbor je bil dober in upa, da bi bil tak tuji v bodočem. Z ozirom na plese, katere je pričel priejeti direktorji med tednom v auditoriju, je bil glavni vzrok neuspeha, ker se mladina ni odzvala. — M. Satkovič je vršil vse dolžnosti. — Fr. Wiant je delal z odprtim srcem

za Narodni Dom zadnjih 10 let ter bo delal še tudi v bodočem. — Frank Kovačič je mnenja, da je kritika vedno dobra, kajti kjer ni boja, tudi ni življenja, toda opozarja, da mora biti kritika vedno na mestu. Pove namreč, da je ob priliki resignacije brata F. Somraka par društvu poslalo na direktorij proteste, da se one, ki delajo razdor odstrani iz direktorija pri čemur se je on čutil prizadetega. On je delal in bo delal za Slovenski Narodni Dom z veseljem dokler ne bo plačan zadnji cent dolga. — J. F. Terbičen pove veliko resnico, da ena sama oseba lahko podere ono, kar je več ljudi z velikim trudom zgradilo in ravno tako je pri podjetju, kot je S. N. Dom. Da bi bilo več dohodkov, je direktorij sklenil priejeti plese med tednom v dvorani. On je bil tudi med onimi, ki so imeli nalogo stvar organizirati. Organiziral se je Klub Trio in šlo na delo. Toda vdeležba je bila v splošnem zelo slaba. Izmed devetih je bil edino en ples dobro obiskan, vsi drugi pa so bili v zgubo.

Po navozu John Levstik, ki je nabral in izdal pod nalogom "Among My Books" v London. Lowell je bil brezvomno eden izmed najbolj vplivnih ameriških diplomata, ki so kedaj zastopali Združene Države. Njegova najbolj znana pesem je morala "The Vision of Sir Launfal". Umrl je dne 12. avgusta 1891.

23. februarja 1847. Bitka pri Buena Vista tekmo Mehikanske vojne. Ta vojna je nastala za to, ker so Združene Države l. 1837 pripoznale neodvisnost Texasa, l. 1845 anektirale to obširno pokrajino in proglašile, da ozemlje med rekama Nueces in Rio Grande spada k Texasu. Mehika je odločno zanikalata to trditve in, ko je general Zachary Polk na povelje Predsednika Polk prodrl v sporno ozemlje, je Mehika smatrala ta čin kot invazijo v svoje ozemlje in zato kot sovražen čin. Dne 23. aprila 1846 je bil krdelo Amerikanec na padenju od mehiških vojakov, na kar je Kongres dne 13. maja 1846 napovedal vojno. Po dveh odločnih zmagaah nad Mehikanci so Amerikaneci pod generalom Taylor porazili 20,000 Mehikancev pri Buena Vista. Ta zmaga je dejanski zaključila vojno v severnem Texasu in omogočila Ameriške zmage na jugu. Mir je bil sklenjen v februarju l. 1848.

27. februarja 1807. Rojstni dan pesnika Henry Wadsworth Longfellow. Njega smatrajo za najbolj odličnega in popularnega ameriškega pesnika. Rodil se je v Portland, Maine. Po študijah v Bowdoin College so mu ponudili prvo stolico modernih jezikov v njegovem zavodnici. Da se pripravi za ta svoj poklic, odšel je l. 1826 v Evropo in tu posvetil tri leta učenju evropskih jezikov; obiskal je Francijo, Italijo, Španijo in Nemčijo. Ob svojem povratku je izdal "Hyperion", poetičen roman, ki odseva vpliv nemških romantikov. L. 1836 mu je bila ponujena stolica literature v Harvard univerzitetu. Obiskal je Evropo in drugič in se pomudil nekoliko mesecov na Nemškem in v škandinavskih deželah. Ob svojem tretjem obisku v Nemčijo, je sklenil ozko prijateljstvo z nemškim pesnikom Freiligrath; iz te zvezze je vzniklo mnogo Longfellowih inspiracij, tako na pr. za episo "Belfry of Bruges" in "Evangeline", ki je ena izmed najbolj proslavljenih vespnsitiv Longfellowih.

L. 1853 je ostavil profesuro radi slabega zdravja in leta kasneje je izdal indijanski epos "Hiawatha". L. 1861 začel je prevajati Danteja. Končal je to delo v petih zvezkih in

bridge, Mass., dne 22. februarja 1819. Po vsečilišnih študijah postal je odvetnik. L. 1848 izdal je pesniško zbirko "Biglow Papers", najbolj znano Lowellovo produkcijo kot pesnika. To je zbirka poetičnih satir, pisanih v Yankee narečju o takih predmetih, kot so Mehikanska vojna, suženjstvo, Civilna vojna; Lowellovi stihii se še vedno citirajo. L. 1853 je bil imenovan na profesorsko stolico književnosti, ko je pesnik Longfellow podal ostavko. Postal je tudi urednik še vedno ugledne revije "Atlantic Monthly", ustanovljene od Emersona, Holmesa, Longfellowa in Lowella. Kasneje je izdal North American Review. Čez dolgo vrstno let je pisal črtice literarnega in kritičnega značaja in l. 1870 jih je nabral in izdal pod nalogom "Among My Books" v "Courtship of Miles Standish" (Miles Standishova snubljenje). Dasi je Longfellow pri ameriškem ljudstvu najbolj proslavljen kot pesnik, njegova največja važnost za razvoj ameriškega slovstva je kot prevajatelj in prenalaščnik starokradske kulture in romantične.

Vzličje ga nadkrilujejo glede originalnosti in umetniške fineš, on je prispel mnogo k razvoju ameriške literature. —

V februarju proslavljamo tudi rojstna dneva dveh ameriških velikavš, o katerih ni treba posebnega pomenka: dne 12. februarja je rojstni dan Abrahama Lincolna in 22. februarja, George Washingtona. Oba dneva sta narodna praznika.

F. L. I. S.

Nenavaden slučaj groboskrustva. V Sunji se je zgodil te dni nenavaden slučaj groboskrustva, ki je brez primere in je vzbudil zato v mestu in okolici največjo senzacijo.

Približno pred dvema tednoma je umrla v Sunji 15 letna hčerkica bogate kmečke rodbine in bila pokopana na tamkajšnjem pokopališču. V četrtek pa so ljudje, ki so se nahajali na pokopališču, na svoje veliko začudenje našli njen grob odprt. Zlodiči so potegnili iz groba tudi krsto, iz katere so molele gole noge pokojnice. Obvestili so o dogodku takoj domačega župnika, ki je zločin naznani orožnikom. Orožniki so kmalu ugotovili, da so zlodiči pokonjici odvzeli le čevljje in nogavice. Očividno pa človeške hijene, ki so izvršile groboskrustvo, niso hotele ukraсти teh predmetov, ampak so pričakovali, da dobe veliko večji plen. Pokonjici so namreč, ko je ležala na mrtvinskem odu, po tamkajšnjemu starem običaju obesili za vrat dukate in zlodiči so pač menili, da je bila ž njimi tudi pokopana. Oskrunilci groba izvirajo iz sosednje vasi Bistrac.

Velik narodni dobrotnik. Vaso Djukovič, trgovec v Denveru v Zedinjenih državah Severne Amerike, je poslal ministrstvu narodne prosvete pred letom dni znesek 1.000.000 dinarjev, kateremu je te dni dodal še 500.000 dinarjev v svrhu, da se okrepi njegov fond za vzdrževanje siromašne šolske dečje njegovega rojstnega kraja Risnjak v Boki Kotorski. Minister Pričičevič je narodnega dobrotnika predložil kralju v zasluženo priznanje in odlikovanje.

Hiša kakor nová na E. 156th St. v Collinwoodu. 8 sob, za dve družini, furniz., kopališča, garaze, cena \$7600, gotovine \$1800. Hiša 6 sob za 1 družino, kakor nova, furniz., kopališča, mantels, omara za posodo in garaze, cena \$6000.00, gotovine \$1700.

Enakih hiš imamo na izberu. Vzame se tudi lot ali mortgago v zameno.

Oglasite se takoj na 15813 Waterloo Rd. pri

J. Krall in D. Stakich

(25)

Soba se da v najem za enega ali dva fanta. Vpraša se na 6304 Carl Ave. (22)

PELINKOVAC GRENCICA Delan in odpoljan iz ZADRA R. VLADHOV.

Največja dalmatinska grenčica, ki se lahko kupi in prodaja po celih Amerikah.

IZ DOMOVINE.

Bila je jednom ruža jedna... V stanovanju odvetnika Najdanovića v Bosanski ulici v Beogradu se je odigrala v petek zvečer krvava ljubavna tragedija. Ko je bila Najdanovičeva rodbina pri večerji, so nenačoma počeli trije strelji iz samokresa. Še predno se je mogla rodbina zbrati, je planil v odvetniško stanovanje neki orožniški stražmojster in našel v mali sobi orožniškega korporala Iliju Rožiča, oblitega s krvjo, v mlaki krvri na tleh, dočim je na divanu ležala Najdanovičeva služkinja, istotak težko ranjena. Rožič je bil še pri zavesti in se je zvijal od bolečin, dočim je služkinja Ljubica Ilič že čez nekaj trenutkov umrla. Niti eni orožnik ni bil mogoče zasliti. Pač pa so našli pri Rožiču pismo, v katerem izjavlja, zakaj je streljal na svoje nevesto in izvršil samomor: "Bila jednom ruža jedna..." Daje opisuje v pismu, da je bil blazno zaljubljen v Ljubico. V zadnjem času pa je opazil, da se mu je izneverila in podarila srce drugemu. Rožič je postal sicer še pri življenu, vendar pa je le malo upanja, da bi okrevl.

Gozdni požari na Goriškem. Na Goriškem se zadnje čase množe gozdni požari. Prošlo soboto je gorelo na Kalvariji, v nedeljo na pobojišču sv. Gore, na sv. Gabriju in na sv. Katarini. Ogenj bo uničil še tisto malo drevja, kar ga je ostalo izza vojne.

Smrtna kosa na Krasu. 22 januarja je umrl v Dutovljah Franc Brundula, naslednjega dne pa je smrt ugrabil 85 letnega starčka Josipa Čandeka. Slednji je služil pri cestnem odboru nad 40 let.

Lastniki začgali svoj parni mlin. V banatskem selu Mihajlovo je 12. jan. pogorel tamkajšnji parni mlin. Kako je požar nastal, se tačas ni moglo dognati. Sedaj pa je policija dognala, da so lastniki mlinov Adam in Jakob Rupenpel ter Jakob Boland sami podtaknili ogenj in tako povzročili požar, hoteč priti do zavarovalnine, ki znaša 1.500.000 dinarjev. Vsi trije so bili aretirani in izročeni sodišču v Pančevu.

Nov most čez Kolpo pri Sisku. Pri Sisku so te dni pričela dela za izgradnjo novega mostu čez Kolpo. Fundiranje stebrov hitro napreduje. Gradbeno ministrstvo je za fundiranje dovolilo subvencijo v znesku 3,532.000 dinarjev.

Naši zidarji v Grčiji. Znatno število jugoslovenskih zidarjev in tesarjev je odšlo letos v Grčijo na sezonsko delo. Zaposleni so pri gradnji novih hiš, oziroma celih kolonij za begunce iz Male Azije, ki še vedno prihajajo v Grčijo. Zidarji in njihovi poslovodje imajo stanovanje in plačo (mesečno), a razen tega še po 8 drahem za delovno uro.

Smrtna nesreča. Iz Loč pri Poljčanah pišejo: Smrtno je ponesrečil Mihael Cenc, bivši progovni pažnik na progi Poljčane Veliki Lipoglav. Vračal se je po prepreovedani poti po progi in padel pri km 315 šest metrov globoko na zmrzla tla. Neki železničar ga je dne 26. januarja na potu v službo našel mrtvega pod zapadlim snegom. Obvestil je takoj orožništvo, občinskega župana in njegovo ženo. Pri mrtvecu so našli manjšo vsto denarja. Govorice, da je imel Cenc pri sebi 30.000 K, so brez vsake podlage.

Smrtna nesreča. Posetnik Josip Furlan na Vrhniku se je pretekli četrtek pozno zvečer vračal domov. Ker so bila hišna vrata že zaprta, je po-

lestvi zlezel v podstrešje ter v temi padel po stopnicah in si zlomil tilnik. Zdravnik je ugotovil, da je vsled padca takoj nastopila smrt.

Samomor zaradi nesrečne ljubezni. V Vrgorcu pri Mostaru je prošlo soboto izvršila samomor 22 letna Milica Minak. Vzrok je nesrečna ljubezen. Njen ljubimec je vzel druga za ženo. Milica si je prerezala žilo dovodnico ter je umrla, še predno je prispevala zdravnika pomoč.

Trdrovatna samomorilka. Kot smo že poročali, je v Beogradu neka Malvina Alkalay v obupu, ker se ločena od svojega moža ni smela vrnila k staršem, poskušala izvršiti samomor, a so jo pravočasno še rešili. Pred štirimi dnevi pa je nenačoma izginila brez sledu in so tudi policijske izvedbe ostale brezuspešne. Več mladih ljudi pa je v soboto popoldne izpovedalo na policiji, da so videli, kako je skočila preko savskega mosta mlada, elegantno oblačena ženska. Pomagati ji niso mogli. Videli so jo še parkrat v vrtincih vode, nato pa se je potopila. Policija domneva, da je samomorilka nesrečna Malvina Alkalay. Truplo še niso našli.

Skok skozi okno bolnišnice v vracici. Vsoboto se je pripeljal v tržaški mestni bolnišnici žalosten slučaj. V oddelu za notranje bolezni je ležal že dva tedna 25 letni urar Ivan Honl. Imel je hudo vročico in okoli tretje ure zjutraj je podlegel njeni izkušnji ter skočil skozi okno na ulico, kjer je oblačen težko poškodovan. Nekaj ur nato je izdhnil.

MODERNA MLADINA.

Ne moremo skoraj verjeti, da je resnica, kar se je zgodoval v nemškem mestecu Finbeck.

Neki puškar je dobil pred nekaj dnevi pismo, ki se mu je zazdele sumljivo tako po pisavi kakor po vsebinai. Pisavo je na prvi pogled spoznal za otroško. In kaj je že lezel ta otrok od njega? Nič manj in nič več kakor da naj mu puškar pošlje nemudoma šest revolverjev.

Puškar je bil sprva v veliki zadregi, kaj naj storiti. Šest revolverjev za onega šolarja! Bogme, tudi v naši na vsakovrstnih ekstremih bogati dobi se kaj takega ne čuje vsak dan. Trgovec je nekaj časa premišljeval, potem pa se je odločil in odšel naravnost k ravnatelju šole, ki mu jo je učenec navedel, da stanuje v njej.

Ko je ravnatelj čul, kaj se je zgodilo, je bil silno zapršašen. Sprva sploh ni hotel verjeti; a bilo ni nikakega dvoma: ime, priimke in naslov učenca, vse se je natancno ujemalo.

Cim se je ravnatelj malo pomiril, je dal poklicati učenca k sebi in ga je vprašal, kaj je nameraval početi z orožjem in zakaj ga je kupil. Obtoženi šolarček mu je razložil mirno, kakor da govori o najnedolžnejših stvareh na svetu. Dejal je, da so on in njegovi tovarši vželi na "piko" enega izmed svojih profesorjev. Zahtevali da so že, naj ga ravnatelj odstavi. Ker pa se jim želja ni izpolnila, da so sklenili ubrati druga pota in se nadležnega profesorja iznebiti na kak drug način, vseeno kako, samo da profesor izgine.

Ravnatelj je s strahom poslušal o načinu in hkrati groznih namerah svojih učencev. Potem je dal natančeno preiskati kovčeve mladih zarotnikov, in je nabral polno košaro nožev, amerikanskih bokšarjev in drugega orožja, ki je bilo namenjeno, da skrajša

Bodite zdravi! X-žarki preiskava \$1.00

X-žarki vidijo znotraj vašega telesa kakor vidijo oči na zunaj. Tu ni treba nobenega ugibanja. Moje zdravljenje vsakovrstnih akutnih in kroničnih bolezni pri ženskah in moških je bilo jako uspešno. Petindvajset let popolnega študija efektov in zdravljenj mi daje zmožnost, da pomagam tisočim moškim in ženskim, ki so že obupali. Kar sem storil za nje, to lahko storim za vas.

Dobro zdravje je bogastvo.

Ako je vaša bolezen neozdravljiva, tedaj vam to takoj povevam. Pridite k meni in zaupanjem in ozdravejte v najkrajšem mogočem času.

Dobra kri vam daje moč.

Pridite v moj urad in dajte, da vam vaša kri popoloma preščem, tako da zveste resnico. Jaz privadem serum direktno v kri, in to deluje točno, zlasti pri zdravljenju obist, brezkrvnosti, želodca, neuritis, sploš-

Ako niste bolni dames, izrežite to in branite za vašeprijatelje v bodočnosti.

Preiskava z X-žarki.
Uradne ure od 9:30
dop. do 7:30 zvečer.
Ob nedeljah
od 10—1.

DOCTOR BAILEY, špecialist

1104 Prospect Ave. Second Floor, Room 212

Priporočilo.

Slovenska trgovina z modernim blagom in obuvalom za moške, ženske in otroke. Popolna zalogal raznih rubarbjev, golashes in rubber boots, od najmanjje do največje stevilke. Blago prve vrste. Vsak par garantiran. Ako niso dobre, dobete druge. Znizane cene na hišnih copatih in nogavicanih. Pri nas dobitje čevlje vsake mode, rudiči imate najbolj nerodno nogo. Pri nas se lahko obupite in obletec od vrha do tal. Nase cene bodo odsej naprej še nižje. Se priporočam.

Nove mode spomladanski čevlji po \$2.75.

Jos. Koss,
16803 Waterloo Rd. (36)

Naznanilo.

Občinstvu naznanjam, da podpisani nisem odgovoren za dolgo moje žene ali mojih otrok. Anton Kovačič, 1296 E. 55th St. (23)

Fantje se sprejmejo na stanovanje s hrano ali brez. Frank Unetich, 16011 Waterloo Rd. (24)

Naznanilo.

Občinstvu naznanjam, da podpisani nisem odgovoren za dolgo moje žene ali mojih otrok. Anton Kovačič, 1296 E. 55th St. (23)

Stanovanje, obstoječe s 5 sob, se da v najem na 1261 E. 167th St. Vprašajte na 1004 E. 64th St. (23)

Stanovanje, obstoječe s 6 sob, se da v najem. Za naslov pozvejte v uradu tega lista. (24)

Mož, starejši, ki ne more več dela v tovarni, dobi lahko delo na farmah. Za podrobnosti se oglašite na 6315 Carl Ave.

Soba opredeljena, se da v najem. Sprejme se moški ali ženska. Za naslov se pozve v uradu tega lista. (24)

Hisa se izša za eno družino med 40. in 82. cesto, da bi se zamisljala za moderno hišo, 10 sob, za dve družini. Fina hisa, garaza za 2 avto, na vzhodnem koncu mesta. M. Strahinič, 14000 St. Clair Ave. Eddy 5508. Ako hocete pridat hišo, posvetujte se z nami. (23)

Avtomobil, Oakland, v tako dobro delu stanju, novi tires, se prода za \$100. Jos. Fabian 6116 Glass Ave. (22)

Dekle, slovensko, dobi dobro delo pri malih družinah. \$10.00 na teden. Za naslov vprašajte v našem uradu.

Dekle, slovensko, dobi dobro delo pri malih družinah. \$10.00 na teden. Za naslov vprašajte v našem uradu.

Dve hiši se takoj prodaste, najlepša prilika, da kupite hišo, popolnoma novo, 6 ali 7 sob. Lahko odpločila. Prodam radi odhoda iz mesta. Za ceno in naslove lahko poizvedete na 855 Bliss Rd. JOHN TUGAKOVICH, arhitekt. (22)

Soba se odda v najem za enega fant, s hrano ali brez. 5801 Prosser Ave. (24)

Naprodaj dobro idoča trgovina z gorcerijo in mesnico, tik slovenske cerkve v Barberton, Ohio. Lepa prilika za Slovence, katerega veseli trgovina. Vprašajte pri Joseph Richter, 943 W. Hopocan Ave., Barberton, Ohio. (25)

Trgovina, se da v najem. Vsa oprema v trgovini. Poze se na 4921 St. Clair Ave. Poleg je tudi stanovanje 6 sob. (22)

Hiša naprodaj, 7 sob, za eno družino, 3 garaže, velik lot. Lahko odpločila. C. W. Mergig, 2946 E. 71st St., blizu Kinsman. (23)

Hiša, še nova, moderno urejena, na prodaj za \$4900. Tako \$500. Per sob, za eno družino. Vzame se tudi vaš lot v zameno. F. J. Turk, 18603 St. Clair Ave. Vprašajte za Mr. Prisel. (22)

Pozor!

Znaten javni računal, izpršan pred državo, vam je na razpolago, da vam upošteje sistem poslovanja, odpri in zaključi državne račune. Zlasti se priporoča osebam za pomoč pri izpolnjevanju "income tax" pol.

Pozor, društva.

Izvrsten javni računal, izpršan pred državo, vam je na razpolago, da vam upošteje sistem poslovanja, odpri in zaključi državne račune. Zlasti se priporoča osebam za pomoč pri izpolnjevanju "income tax" pol.

JOHN A. GOSDEN

1030 Society for Savings

Main 2108. (24)

Pozor!

Cleveland Local, št. 51. American Federation of Railroad Workers, ima sejo vsak drugi v četrti petek v mesecu v Dunlavia dvorani, Vogl St. Clair in E. 72nd St. Cleveland, Ohio. (35)

SE JE ČAS, da se odločite, da kupite hišo, za katere se že dolgo pripravljate. Ako pridez k nam, vam poskrbemo posestvo, kakor ga vi želite, in z našim poslovanjem boste popolnoma zadovoljni.

A. F. LUCIĆ,

Real Estate,

1174 Addison Rd.

NATIONAL DRUG STORE SLOVENSKA LEKARNA

Vogl St. Clair ave. in 61st St

S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

Tel. na domu: Randolph 7510

Tel. v mestu: Main 6530

NAŠA ŽELJA JE

da vas z dejanji, ne z besedami prepričamo, kako koristno je za vas, ako se za vaše bankovne posle poslužujete našega posredovanja.

ZA DENARNE NAKAZNICE
v dolarjih, dinarjih in lirah.

ZA VLOGE NA "SPECIAL INTEREST ACCOUNT,"
katere obrestujemo po 4% na leto
in katere so sigurno naložene,

ZA POTOVANJE V DOMOVINO IN POVRATEK,
kakor za vse druge bančne posle
OBRNITE SE S POPOLNIM ZAUPANJEM
NA POZNANO

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

A. Grdina & Sons

Trgovina s pohištvo in
Pogrebni Zavod.

6

Na krivih potih

POVEST
Spisal
ZALJSKI.

Od začetka pač nisem ničesar storila, a zadnji čas, ko je posajal moj gospodar od dne do dne prijaznejši z menoj, začelo me je resno skrbiti, in bala sem se, da bi me iz sužnjice ne napravil za jedno svojih žen. Ta misel mi je bila strašna. Zato sem pa odslej začela tudi bolj kakor kdaj poprej misliti na to, kako bi se rešila. Vendar se mi priča v to nikdar nij ponudila. Začela sem že obupavati, in večkrat mi je prišla misel, da bi se usmrtila, kajti strokraj ljubša bi mi bila smrt, kakor da bi moral služiti kriovercu. K sreči se je začel po Bosni in Hercegovini boj, ko so se kristiani vzdignili proti svojemu zatiralcu. Moj gospodar, ki je jeden najveljavnejših Turčinov daleč na okrog, zbral je takoj precej veliko četo in se je šel vojskovati zoper uboga rajo. Vračal se je večkrat domu, skoro vselej z večjim ali manjšim krdelec ujetnikov obojega spola, s katerimi je potem tržil globje v Turčiji ter jih prodajal v sužnost. O kako mi je utripalo srce, kako mi je srd polnil dušo, ko sem tako gledala bedo ubogih svojih bratov in sester! Kako rada bi bila planila na Turčina in mu izpraskala oči, a moral sem se zatajevati, kajti bi bila izdala svoja čutila, bila bi me zadelo jednaka usoda kakor ujetnike, če bi me ne bili pobili že takoj na mestu.

Tako so nekega dne tudi tebe in se jednega ranjence, potem pa več drugih zdravih ujetnikov pripeljali domu. Te zadnje so že odgnali čez nekoliko dñj; tvoj tovarš je umrl, kakor več, in sedaj si bil ti sam tukaj. Ne vem, kako je to, a moje misli so mi uhajale vedno k tebi. Vedno sem slutila, da pride do tega, kar se je zgodilo, da pogebneva skupaj. O kako rada bi se ti bila približala in govorila s teboj, a to mi je bilo nemogoče. Toliko da sem mogla obrniti tvojo pozornost nase! A sedaj sva vendar tukaj pod milim nebom, čez toliko časa zoper prosta!"

In kakor bi jo bili premagali sladki občutki, ktere ji je budila zavest, da je rešena, zdržnila je na kolena, sklenila roke in hvaležno vprla svoj pogled proti nebu.

Po kratkem molku reče Ivan: "A povej mi vendar, drago dekle, kako se ti je posrečilo naju?"

Ona se vsede zoper na hlad in nadaljuje: "Le potrpi, tudi to ti povem! V tem ko si ti počasi okreval, širil se je vstanek po Bosni in Hercegovini belj in bolj, in nazadnje so prihiteli še hrabri Crnogorci svojim zatiranim bratom na pomoč. Moj gospodar, bodisi, da se je hotel turškemu carju prikupiti, bodisi, da je imel upanje, da zoper kaj pripeli, zbral je sedaj okoli sebe, razun mnogo prostovoljcev, vse svoje ljudi moškega spola in se podal zoper v boj, in sicer je šel, kakor sem slišala praviti, na črnogorsko mesto. Skratka, sedaj ni bilo drugega moškega doma, kakor stari čuvaj, ki je pazil na te in sponh nadzoroval hišo. Jaz sem si mislila: sedaj ali nikoli! Vendar stvar se ni dala tako zlahka izvesti, kakor bi mislil človek. Brez zvaja ne bi bilo nič. S starim čuvajem sva bila že poprej dokaj prijatelja, sedaj pa sem

snjega življena. Tako jima je še dokaj hitro potekel čas do večera.

Ko se je vlegel mrak po zemlji, reče Zorana: "Sedaj je čas, da se zoper odpraviva! Spala bodeva drugo pot!"

Postala sta še nekoliko in poslušala, ali kje kaj ne moti večernega miru.

Cuti ni bilo ničesar. "Varo je," pripomni Zorana: "pojdova!"

In nekako lahkega srca začeta nadaljevati svojo pot. Zorana je bila vsa srečna. Zatjevala je, da sedaj morata priti še to noč do srbske meje, in da se jima kmalu ne bode treba več batiti. A nista hodila dolgo, ko jima zastanejo noge. Zdeleno se jima je, kakor da bi prihajal od leve strani čez ravan sem nekak šum in ropot. Vendar ker je baš od te strani vlekel dokaj močen veter, in ker v mraku nista mogla zapaziti ničesar, nista vedela, sta se li motila, ali pa morda res kdo prihaja. Nebo to noč ni bilo tako jasno, kakor prejšnji večer, kajti sem in tja so se kopiči gosti oblaki ter niso dopuščali, da bi bili mesečni žari prodrali z vso močjo na zemljo. Vlečeta na uho, a bilo je za trenutek zoper vse tisto. Že sta se potolažila in hotela zoper dalje, ko znova potegne veter, in sedaj sta razločevala prav dobro kričanje in vpitje.

"Turki so!" reče Zorana prestrašena. "Na konjih morajo biti, ker se glas tako hitro približuje. Nazaj morava, in sicer urno!"

Izgovorivši, prime Ivana za roko ter ga vleče nazaj. Kmalu sta bila zoper v gozdu. A bežati po gozdu je bilo težavnega. Na planoti se je že še videlo, dasi je bila luna skrita za oblaki, a v gozdu sta se izpodikal ob korenine in kamenne, da so jima noge krvave. Ali bežati sta moralata, kajti krik je prihajal bliže in bliže in tudi udarci konjskih kopit so se čuli kmalu. Prišla sta do visoke štirivoglate skale. Hotela sta se ji izogniti ter bežati še dalje, toda tla so bila ondi na široku okrog prepletena z robidovjem, takoj da nikakor nista mogla naprej.

"Ostaniva pa tukaj," reče Zorana, ko je uvidela, da ne moreta iz te gošča. "Saj sva tu dovolj skrita, in če bi prodri Turki od jedne strani v gozdu, umakneva se lahko na drugo stran skale, samo če ostane tako temno, in ako odrinejo oni prej, nego se zache daniti."

Ivan, ki se je dal popolnoma voditi Zoranu, ubogal jo je in se naslonil na skalo. Bil je potrt na telesu in potrt na duhu. Čutil je še vedno nasledke svoje bolezni in pa onih žalostnih ur, ki jih je prebil v jetništvu; zato ga je bila storjena pot tudi mnogo bolj utrudila nego Zorano. Pa tudi otočne misli so ga navdajale. Spomnil se je, da se je nekdaj, ko je bental doma, ravno tako potkal po gozdih, in milo se mu je storilo, ko je premisljeval žalostno svojo usodo.

"Kdaj me jenjajo vendar tepti nadloge?" vzdihne sam pri sebi, in ko bi bilo nekoliko svetleje, bila bi Zorana videla, kako se mu je zabliskala solza v očehu. Ona je slutila, kaj se godi v njem, in že je hotela izpregonoviti, da bi ga tolaji, ko se ponovi krik, in sicer sedaj čisto blizu. Zorana se ni motila, ko je rekla, da se bližajo Turki. Bili so res, in sicer jih je bilo kakih dve sto mož po številu. Prisli so do roba gozdnega. Tu poskacejo raz konje, privežejo te ob drevju okrog, potem pa začnejo prizigati ognje.

Podala sta se tedaj zoper nekoliko globje v gozdu in se vsedila. Pokrepčala sta se z jedili, kolikor jima jih je bilo še ostalo zjutraj, a potem sta govorila o svojih otročjih letoh, opisovala drug drugemu naproti.

"Ah, to je Drina, Drina! vzklikne Zorana vzradoše na. "To je Drina, in tam na

držala bolj proti sredi, zašla sta v tem tako h kraju gozdu, da sta bila prav blizu Turkov. Slišala sta dobro njih govorjenje, dasi jih nista mogla razumeti, in prav dobro sta razločevala posamezne podobe okoli plapolajočih ogrev.

Strah pa se ju poloti tem bolj, ko so se razkropili nekteri od krdele po gozdu, iskači suhljadi za ogenj, in ko se je jeden Turčin približal tako blizu skali, za katero sta tičala skrita, da je bil le slab streljaj oddaljen od njiju. Že sta mislila, da sta izgubljena, kajti lomastenje po trhlem vejevju, ki je ležalo po tleh, čula sta čim dalje bliže, kar telebi Turčin na tla. Zapele so se mu najbrž noge v robidovje, in padel je. In to ju je rešilo. Turčin je bil morda zapazil velikansko skalo, kajti sem ter tja je vendar včasih nekaj meseč mesec prodrl skoz oblake, da se je mogla razločevati bližnja okolica, in nemara da ga je radovednost gnala do ogromnega kamna. A ko je bil butil tja po tleh, zarentačil je in se vrnil.

Zorana in Ivan sta si nekako oddahnila, ko sta začutila, da se je vrnil Turčin. Toda nevarnost še ni bila pri kraju. Kaj pa že ostanejo Turki do belega dné tukaj? Ta misel je plašila oba. Če bi se zgodilo to, potem sta izgubljena! Pa še nekaj druga prestrašita. Ivan v prvem trenutku ni drugega mislil, nego da je zoper v turških rokah. Zorana pa se kmalu opomore iz strahu in ga začne tolaziti, rekoč, da se naj nikar ne boji, ker se jima zdaj, ko sta na srbskih tleh, gotovo posreči priti do njenih staršev. Spoznala je, da ju je ustavila le srbska straža. Sploh sta kmalu zapazila na več strane vojaške straže, znamenje, da so se tudi v Srbiji pripravljali na boj, ali da so vsaj ostro pazili na to, kar se godi ob meji.

Ali pri Ivanu Zoranin tolazba ni dosti izdala. Čutil je, da je zoper ujet, in to je bilo dovolj, da so ga obhajale znotra težke misli, in da mu je prav živo stopil zoper v spomin žalostnega položaja. "Kaj mi pomaga," rekel je sam pri sebi, "če se mi tudi posreči do speti na ljuba domača tla. Prijeli me bodo in odvedli v zapor. Nemogoče mi je priti tako skrivaj do Malke in Matije, da bi ju še enkrat videl! Poprej me zasačijo!"

Tako žalostne misli so hodi Ivan po glavi, ko je z Zorano stopal za stražo, kjer je vedla do bližnjega častnika, ki je to noč opravljajal službo. Privedši ju tja, izroči ju straža in odide zoper, opisavši obkratko okolico, v katerih je založila tujca. Častnik se dvigne s svojega sedeža, premeri površno Ivana in Zorano od nog do glave in vpraša v resnim glasom: "Kaj je dovedlo vaju ob tej uri čez mejo?"

Zerani se je ta glas zdel nekako znan. Ker je luč slabo brlela, opogumi se in stopi bliže pred častnikom. Pogleda mu natanko v obraz in ostrimi. Za trenutek ni mogel glas iz nje, potem pa zaklječi na vsa usta: "Ivo, dragi Ivo! Ali ne poznaš svoje sestre Zorane več?"

Častnik se zdrzne, odskoči za korak nazaj, a pogledavši jí dobro v obraz, skoči zoper k njej ter ji pada okrog vrata, rekoč: "Zorana, izgubljena Zorana! Je li mogoče? Ti še živiš?"

In brat in sestra sta se zjokala ob veselja, in tudi Ivanu se je utrnila solza iz očesa.

Zorana razloži nato bratu ob kratkem svojo usodo. Počne mu, kako so jo odvedli Turki, kako je živelata čas, kar se nista videla, in kako se ji je posrečilo z Ivanom pobegniti in do speti semkaj. Tudi kar ji je bil Ivan povedal o sebi, pravila mu je. Pomenovali so se dolgo, a končno opozori Zoranin brat Ivana in Zorano na to, da bi bilo dobro, da gresta k počitku, ker ju hoče prej drugi dan sam peljati na dom. Saj sta pa bila počitka tudi zelo potrebna po zadnjih dveh nočeh.

(Dalje prihodnjic.)

Podpirajte trgovce in podjetja, ki imajo oglas v našem listu.

PROGRAM OBLETNICE OTVORITVE SLOVENSKEGA NARODNEGA DOMA

v Cleveland, Ohio.

SOBOTA DNE 28. FEBRUARJA, 1925.

zvezčer velika plesna veselica v Auditoriju in v spodnji dvorani. Igrala Jazzmanian's orkester v Auditoriju in Slovenski Tamburaši v spodnji dvorani. Prosta zabava pri pogrenjenih mizah v spodnji dvorani.

PRICETEK OB 8. URI ZVEČER.

NEDELJA DNE 1. MARCA, 1925.

Popoldne koncert, ki se prične ob 1:30, spored:

1. Slovenska godba "Bled"
- a. "Tannhauser March," R. Wagner.
- b. "Barber of Seville," overture, Rossini.
2. Pevsko društvo "Soča"
- a. "Pobratimija," V. Vodopivec, moški zbor.
- b. "Vso noč sem čakala," J. Ocvirk, mešan zbor.
3. "Slovenski Trio," violin, piano in fluto,
- a. "Hungarian Dance in D. major N. 6" Johannes Brahms.
- b. "Longing for Home," Albert Jungman.
4. Gđe, Irma Kalan, piano solo,
- "Prelude C Minor," Rachmaninoff.
5. Pevsko društvo "Zarja"
- "Log za logom se skriva," S. Premrl, mešan zbor.
6. Ga. Gertrude Kolar, piano solo,
- "Wayside Chapel," G. O. Wilson.
7. Pevski zbor "Jadran," "Večer na Savi," moški zbor.
8. Gđe, Ana Stolfa, piano solo,
- "Napoleon's Last Charge."
9. Pevska zborna "Zarja" in "Jadran"
- a. "Naše gore," A. Foerster, mešan zbor.
10. "Slovenski Tamburaši,"
- a. "Hile March," b. "Savski valovi."
11. Pevsko društvo "Lira," a. "Ljudmila," Hr. Volarič, mešan zbor, tenor solo g. Fr. Švigel; mezzo-soprano g. M. Hrastar; alt g. Josie Petrovič.
- b. "Oblazeč," dr. G. Ipavec, moški zbor.
12. "Lisjakov orkester," a. "Spavaj Milka moja," b. "Lepa naša domovina," c. "Planinarica,"

ODMOR 10 MINUT

13. Pevsko društvo "Zvon," a. "Vasovalec," E. Adamič, moški zbor; b. "Kroparji," A. Lajovic, mešan zbor; c. "Zaman pod oknom," E. Adamič, mešan zbor.
14. Dr. William J. Lausche, piano solo.
15. Gđe, Ana Hočevar, violin solo, na glasovirju spremlja g. J. M. Hočevar.
16. Gđe, Mildred Debevec, umetni ples (Classic Dance) "Graceful Maiden," mazurka, na glasovirju spremlja g. J. M. Hočevar.
17. G. J. M. Hočevar, piano solo,
- "The Bohemian Girl, Fantasio," Edward Dorn.
18. GG. Fred Gorenč in Mirko Debevec, violin, "Souvenir de Wienawski," na glasovir spremlja g. J. M. Hočevar.
19. Ga. Anica Švigel in gđe, Josie Petrovič,
- "Kaj ne bila bi vesela," na glasovirju spremlja gđe, Irma Kalan.
20. G. Louis Belle, tenor solo "Lassie o Mine," Edward J. Walt, na glasovir spremlja gđe Irma Kalan.
21. Gđe, Mary Grm in g. Viktor Grm, piano duet (četveroročno) "Tancred Overture," Rossini.
22. Gđe, Josie Milavec, contralto solo, "Dreams," na glasovir spremlja Dr. William J. Lausche.
23. Gđe, Mary Grill, alt solo, "Mlad junak," A. Foerster, na glasovir spremlja gđe, Irma Kalan.
24. Ga. Augusta Danilova, "Poslednje Cankarjevane," melodramska recitacija.

ZVEČER: ZACETEK OB 7:30.

1. Točno ob 7:30 nastopajo "Slovenski Sokoli" s programi vajami in vajami na drogu.
2. Sestletni Rudolf Kužnik zaigra par komadov na harmoniko.
3. Dramatično društvo "Ivan Cankar" vprizori burko "MIŠ."

po francoski veseloi grigi priredila za slov. oder ga. A. Danilova.

Baronica, Julija Persun, mlada vdova	A. Danilova
Baronček, Dr. Romeo Kapun, odvetnik	V. Grill
Ana, družabica baronice	M. Grill
Marijan, kuharica-nevesta	Josie Močnik
Simon, kočičjž-ženin	Frank Mack
Luka, vrtnar	Frank Cesen
Starešina	August Grobalek
Starešinka	Rozie Stegovac

Svetje in družice, neveste in ženina. Godi se v grajsčini baronice. Kraj: Bled.

4. Harold Lausche in Louis Grdin zapojeta par pesmi
5. Gđe, Emily Fabian izvaja sledete plese: a. "Humming Bird" (on toes), b. "Russian Dance," c.

"A little bit of Jazz," Strut, plesno točko spremlja na glasovir g. Steve Babitt; med plesnimi točkami igra orkester Cankar.

ODMOR 10 MINUT.

6. Dramatično društvo "Triglav" vprizori burko "BUCEK V STRAHU"
- Spisal Rado Murnik.

O.S.E.B.E:

Tone Bucek, meščan in hišni posestnik Dr. M. F. Oman
Gospa Bucek, njegova žena Ivanka Mervar
Marinšek, uradnik Frank I. Verbič
Pičnik, pisatelj Frank J. Drassler
Baraba Matt J. Grdin

Soba pri Buckovih, kraj: Ljubljana, čas: sedanost.

7. Harold Lausche in Louis Grdin zapojeta še eno pesem.
8. "Umetnost in narava," marmorna slika, priredila članstvo "Slovenskega Sokola" in dramatičnega društva "Cankar," pod vodstvom ga. Danilove.

Program je obširen in zanimiv, ter so vsi, ki sodelujejo na teh prireditvah prošeni, da so pravočasno na mestu, da se vse točno iz